

Nr 74

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1972/73; given Stockholms slott den 18 februari 1972.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

SVEN ANDERSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1972/73. Fondens inkomster beräknas till 369 886 000 kr. Utgifterna uppgår till 268 434 000 kr. och överskottet till 101 452 000 kr. För reparations- och underhållskostnader tas upp 206 770 000 kr., varav för iståndsättningsarbeten på byggnader m. m. under kasernbyggnaders delfond 73 800 000 (för 1971/72 76 622 000) kr., för iståndsättningsarbeten under befästningars delfond 11 200 000 (för 1971/72 12 500 000) kr. samt för iståndsättningsarbeten under försvarets forskningsanstalts delfond 200 000 (för 1971/72 200 000) kr.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 18 februari 1972.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, BENGTTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1972/73 och anför.

I statsverkspropositionen (bil. 2 till Specifikation av inkomsterna på driftbudgeten) har lagts fram ett beräknat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1972/73. I överensstämmelse med statförslaget har på driftbudgeten i förslaget till riksstat bland Inkomster av statens kapitalfonder tagits upp totalbeloppet av de i statförslaget för kasernbyggnaders, befästningars resp. försvarets forskningsanstalts del-fonder angivna överskotten.

Översikt av fastighetsfondens ställning m. m.

Försvarets fastighetsfond är en kapitalfond för redovisning av byggnader, anläggningar och mark som disponeras för militära ändamål. Fonden omfattar övnings- och skjutfält, kasern- och befästningsanläggningar, flygfält, förråd m. m. Försvarets fastighetsfond är uppdelad på tre delfonder, nämligen kasernbyggnaders delfond, befästningars delfond och försvarets forskningsanstalts delfond.

Försvarets fastighetsfonds inkomster och utgifter liksom dess kapitalbehållning redovisas i rikshuvudboken. Inkomst- och utgiftsstat för fonden fastställs årligen av Kungl. Maj:t och riksdagen. Fonden är konstruerad som en produktiv fond. Fondens överskott redovisas under särskild titel på riksstatens inkomstsida. Inkomsterna erhålls — utom hyresinkomster för lokalupplåtelse till myndigheter och enskilda m. fl. inkomster — genom anslag till iståndsättning av befästningar och kaser-ner.

Av riksrevisionsverkets utdrag ur rikshuvudboken för budgetåret 1970/71 framgår att fondens ställning den 30 juni 1971 var följande (milj. kr.).

	Kasern- byggnaders delfond	Befäst- ningars delfond	Försvarets forsknings- anstalts delfond	Summa
Tillgångar				
Fast egendom	2 274,2	3 036,2	86,1	5 396,5
Fordringar hos andra fonder	12,4	14,3	1,0	27,7
Övriga fordringar	230,4	—	—	230,4
Summa tillgångar	2 517,0	3 050,5	87,1	5 654,6
Skulder				
Avskrivningskonton	1 350,9	2 825,3	49,1	4 225,3
Diverse medel	12,4	14,3	1,0	27,7
Summa skulder	1 363,3	2 839,6	50,1	4 253,0
Kapitalbehållning	1 153,7	210,9	37,0	1 401,6

I förhållande till fondens ställning den 1 juli 1970 innebär de redovisade beloppen en ökning av värdet av den fasta egendomen (brutto) med 201,5 milj. kr. Nettoökningen av fondens kapital under budgetåret uppgår till 23,6 milj. kr.

Den för budgetåret 1971/72 fastställda staten för fastighetsfonden balanserade på 352,5 milj. kr. Inkomsterna beräknades till detta belopp samt utgifterna och överskottet till resp. 258 och 94,5 milj. kr. Utfallet av staten för budgetåret 1970/71 framgår av en sammanställning som finns intagen i riksrevisionsverkets budgetredovisning (s. 106). Enligt denna har fondens överskott uppgått till 94,4 milj. kr. som har tillförts driftbudgeten.

Fortifikationsförvaltningen och byggnadsstyrelsen har avgett förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1972/73. Överbefälhavaren och riksrevisionsverket har yttrat sig över förslagen.

Förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1972/73

Staten för försvarets fastighetsfond skall enligt beslut av 1948 års riksdag ta upp följande titlar, nämligen på *inkomstsidan* A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler, B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtta lokaler och markområden, C. Inkomster av övnings- och skjutfält och D. Diverse inkomster samt på *utgiftssidan* A. Reparations- och underhållskostnader m. m., B. Avsättning till värdeminskningsskonto och C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden samt *Överskott att tillföras riksstatsens driftbudget*. Inkomsterna resp. utgifterna under de angivna titlarna skall tas upp särskilt för de olika delfonderna.

Det förslag till stat för försvarets fastighetsfond som läggs fram i det följande torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

Förslaget slutar på ett belopp av 369 886 000 kr., vilket innebär en ökning av omslutningen med 17,4 milj. kr. Detta beror på en ökning av utgifterna och överskottet. Reparations- och underhållskostnaderna förutses öka med 7 413 000 kr. och avsättningen till värdeminskningsskontot med 1 667 000 kr. Hyres- och arrendeutgifterna förutses öka med 1 410 000 kr. Överskottet beräknas öka med 6 910 000 kr. I fråga om inkomsterna utom posten Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler förutses en ökning med 258 000 kr. Posten till ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler förutses öka med 17 142 000 kr.

Vid beräkning av de olika posterna tar jag först upp fondens utgifter till behandling.

Utgifter

A. Reparations- och underhållskostnader m. m.

Beträffande byggnader m. m. som redovisas på *kasernbyggnaders delfond* och *försvarets forskningsanstalts delfond* beräknas medelsbehovet för reparation och underhåll, med vissa i det följande angivna undantag, i enlighet med de principer som har angetts i prop. 1945:180 och 1970:1 (bil. 22). I överensstämmelse härmed beräknas medelsbehovet för reparationer och underhåll till viss procent av den faktiska byggnadskostnaden för varje särskild fastighet, omräknad till 1935 års prisnivå. Byggnadsbeståndet delas därvid upp i tre grupper. Den första gruppen – äldre byggnader – omfattar byggnader som har färdigställt före den 1 juli 1938. Dessa byggnader redovisas i fastighetsfonden på grundval av särskild värdering. Den andra och den tredje gruppen – nyare byggnader – omfattar byggnader som har färdigställt efter nyssnämnda datum och som har varit i bruk längre resp. kortare tid än nio år. Nyare byggnader redovisas med sitt anskaffningsvärde. Underhållsmedel beräknas första gången för andra budgetåret efter det budgetår under vilket byggnaden har färdigställt. För byggnader som tillhör första gruppen skall enligt beslut av 1961 års riksdag (jfr prop. 1961:59 s. 17) fr. o. m. budgetåret 1962/63 tillämpas en grundunderhållskvot av 1,2 % vid 1935 års underhållskostnadsnivå. Underhållskvoten vid sagda prisnivå utgör i andra och tredje grupperna 0,8 resp. 0,4 %. Omräknade till 1971 års prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex (basår 1963), som den 1 april 1971 har fastställts till 154,0, utgör underhållskvoterna i första gruppen 7,95 % samt i andra och tredje grupperna 5,3 resp. 2,65 %. Utöver de procentuellt beräknade underhållsmedlen anvisas särskilda medel för arbeten av större omfattning (istandsättningsarbeten) samt för skatter och för underhåll av enskilda vägar.

Från den procentuella beräkningsmetoden undantas övnings- och skjutfälten i enlighet med vad som har anförts i prop. 1948:157. Underhållsmedel för dessa skall fastställas efter uppskattning för varje särskilt budgetår och medel för ändamålet anvisas på särskild delpost.

För objekt som redovisas på *befästningars delfond* utom flygfält, för vilka särskilda regler gäller, skall beräkningen av underhållskostnaderna

enligt prop. 1948:157 ske i relation till anläggningsvärdet. Därvid skall en underhållskvot på anläggningsvärdet den 1 juli 1946 tillämpas. Enligt riksdagens beslut (SU 1951:61, rskr 1951:110) i anledning av prop. 1951:88 är underhållskvoten 0,6 % vid 1946 års prisnivå. Denna procent-sats räknas för varje år om till gällande prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex. Underhållskvoten utgör för år 1971 2,45 %. För iståndsättning av befästningar m. m., för underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter, för skatter och för underhåll av enskilda vägar anvisas dessutom särskilda medel.

I enlighet med vad som har anförts i prop. 1960:1 (bil. 22) skall underhållskostnaderna för flygfälten beräknas i viss relation till anläggningsvärdet. För flygfälten med rullbanor och andra anordningar som är omedelbart avsedda för flygverksamheten skall därvid tillämpas en underhållskvot av 1,2 % av anläggningsvärdet den 1 juli 1946. Underhållskvoten räknas om till gällande prisnivå med hjälp av fortifikationsförvaltningens flygfältsindex. Underhållskvoten utgör för år 1971 3,655 %. För iståndsättning av flygfält och för underhåll av reservvägbaser anvisas dessutom särskilda medel.

Vid beräkningen av de procentberäknade underhållskostnaderna för nästa budgetår har myndigheterna utgått från de byggnadsvärden som fanns redovisade på delfonderna den 30 juni 1971.

A 1. Reparations- och underhållskostnader m. m.: Kasernbyggnaders delfond

1970/71	Utgift	139 872 348			
1971/72	Anvisat	139 214 000			
1972/73	Förslag	142 385 000			
			1971/72	Beräknad ändring 1972/73	
				Fortifika- tionsförvalt- ningen	Departement- sche- fen
a)	Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.	48 592 000	+ 5 293 000	+ 5 293 000	
b)	Underhåll och iordningställande av övnings- och skjutfält m. m.	12 350 000	+ 650 000	+ 650 000	
c)	Iståndsättning av byggnader m. m.	76 622 000	- 1 472 000	- 2 822 000	
d)	Skatter	1 000 000	± 0	± 0	
e)	Underhåll av enskilda vägar	650 000	+ 50 000	+ 50 000	
	Summa	139 214 000	+ 4 521 000	+ 3 171 000	

Fortifikationsförvaltningen

a) Det per den 30 juni 1971 bokförda byggnadsvärdet var 1 920 082 298 kr. Detta värde fördelar sig på äldre byggnader och nyare byggnader enligt följande sammanställning.

	Äldre byggnader	Nyare byggnader
I huvudboken redovisat byggnadsvärde (1 920 082 298 kr.)	329 031 301	1 591 050 997
Avgår:		
a) Värdet av till Norrbottens läns lands- ting överlämnade byggnader	2 198 150	4 157 945
b) Utbetalningar för ännu inte färdig- ställda byggnadsobjekt	—	36 312 757
Byggnadsvärde att användas vid procent- tuell beräkning av underhållsmedel	326 833 151	1 550 580 295

Det på detta vis framräknade byggnadsvärdet för nyare byggnader (1 550 580 295 kr.) har reducerats till 1935 års prisnivå.

Den procentberäknade delen av delposten har beräknats till 51 861 779 kr. enligt följande sammanställning.

	Byggnadsvärde reducerat till 1935 års pris- nivå	Indexkorrig- erad underhålls- procent	Reparationsmedel
Äldre byggnader	326 833 151	7,95	25 983 235
Nyare byggnader över 9 år	413 908 727	5,30	21 937 163
Nyare byggnader under 9 år	148 731 346	2,65	3 941 381
			51 861 779

Vid armén finns f. n. ca 2 400 baracker som har anskaffats under beredskapstiden. Dessa är i allmänhet inte i så gott skick att de enligt förvaltningens mening bör värderas in i fastighetsfonden. Detsamma gäller ett antal baracker vid flygfälten. På grund av lokalbrist behövs de emellertid tills vidare för förlägnings- och förrådsändamål m. m. För underhåll av barackerna beräknar förvaltningen för nästa budgetår ett medelsbehov av 825 000 kr. eller 200 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

På vissa nyanskaffade övningsområden finns ett stort antal byggnader som ännu inte har kunnat värderas in i fastighetsfonden. För oundgängligen nödvändigt yttre underhåll av dessa byggnader beräknas för nästa budgetår ett medelsbehov av 1,2 milj. kr. eller 600 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

Förvaltningen beräknar alltså medelsbehovet för löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. till (51 861 779 + 825 000 + 1 200 000) avrundat 53 885 000 kr.

b) Utgifterna under delposten Underhåll och iordningställande av övnings- och skjutfält m. m. beräknas till 13 milj. kr. eller 650 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Av beloppet avses 5 450 000 kr. för

underhåll av övningsfält m. m. och 7 550 000 kr. för iordningställande av övnings- och skjutfält m. m.

c) Under delposten Iståndsättning av byggnader m. m. beräknar förvaltningen i enlighet med de programansvarigas anslagsframställningar för anslagen Arméförband: Iståndsättning av befästningar och kaserner, Marinförband: Iståndsättning av befästningar och kaserner, Flygvapenförband: Iståndsättning av befästningar och kaserner, Central och högre regional ledning: Iståndsättning av befästningar och kaserner och Gemensamma myndigheter m. m.: Iståndsättning av befästningar och kaserner medelsbehovet till 75 150 000 kr. eller 1 472 000 kr. mindre än för innevarande budgetår.

Under budgetåret 1970/71 har fem större kasernrenoveringar med en sammanlagd kostnadsram av 20,7 milj. kr. påbörjats.

För fortsatta arbeten med upprustning av kasernbeståndet tas 33,5 milj. kr. upp för nästa budgetår. Möjligheterna att förverkliga kasernrenoveringsprogrammet beror på många ovissa faktorer, bl. a. arbetsmarknadsförhållandena och möjligheterna att utrymma de kaserner som skall renoveras. Renoveringsprogrammet bör därför inte låsas i detalj utan ges en viss flexibilitet. Av detta skäl har förvaltningen fört samman kasernrenoveringarna under en punkt för varje försvarsgren. Beslut om vilka objekt som skall sättas igång anses böra anstå till dess att det fortsatta planeringsarbetet har klargjort för vilka objekt förutsättningar för igångsättning föreligger.

Det belopp av 75 150 000 kr. som tas upp under delposten Iståndsättning av byggnader m. m. avses för följande ändamål.

Huvudprogram 1

1. Kasernrenoveringar	25 000 000
2. I 16. Iståndsättning av kanslihus nr 4	870 000
3. I 19. Iståndsättning av samlingshall nr 86	480 000
4. T 3. Ombyggnad av garage nr 50 för bilmekanikerutbildning	660 000
5. T 4. Om- och tillbyggnad av garage nr 95 till CUT/CÖF	900 000
6. Mindre iståndsättningsarbeten på byggnader, utbildningsanordningar m. m.	3 489 000
7. Åtgärder för att stärka inbrottskyddet vid arméns vapenförråd	1 000 000
8. Vissa tekniska försörjningsanordningar m. m.	10 000 000
9. Merkostnader för av Kungl. Maj:t tidigare beslutade objekt	1 000
	42 400 000

Huvudprogram 2

1. Kasernrenoveringar	4 500 000
2. Mindre iståndsättningsarbeten på byggnader, utbildningsanordningar m. m.	2 499 000
3. Vissa tekniska försörjningsanordningar m. m.	3 000 000
4. Merkostnader för av Kungl. Maj:t tidigare beslutade objekt	1 000
	10 000 000

Huvudprogram 3

1. Kasernrenoveringar	4 000 000
2. F 7. Ombyggnad av byggnad nr 63 och 65 (totalkostnad 1 150 000 kr.)	750 000
3. Iståndsättningsarbeten för "Nya Tullinge" (totalkostnad 15 050 000 kr.)	3 000 000

4. Mindre iståndsättningsarbeten på byggnader, utbildningsanordningar m. m.	5 499 000
5. Vissa tekniska försörjningsanordningar m. m.	5 000 000
6. Merkostnader för av Kungl. Maj:t tidigare beslutade objekt	1 000
	18 250 000

Huvudprogram 4

1. Delprogram 4.1. Mindre iståndsättningsarbeten på byggnader	1 200 000
2. Delprogram 4.1. Vissa tekniska försörjningsanordningar	400 000
3. Delprogram 4.3. Mindre iståndsättningsarbeten på byggnader	200 000
4. Delprogram 4.5. Mindre iståndsättningsarbeten på byggnader	500 000
5. Delprogram 4.5. Vissa tekniska försörjningsanordningar	500 000
	2 800 000

Huvudprogram 5

1. Delprogram 5.4. Mindre iståndsättningsarbeten på byggnader	300 000
2. Delprogram 5.4. Vissa tekniska försörjningsanordningar	100 000
3. Delprogram 5.6. Mindre iståndsättningsarbeten på byggnader	200 000
4. Delprogram 5.6. Vissa tekniska försörjningsanordningar	200 000
5. Delprogram 5.11. Mindre iståndsättningsarbeten på byggnader	200 000
6. Delprogram 5.15. Mindre iståndsättningsarbeten på byggnader	300 000
7. Delprogram 5.16. Mindre iståndsättningsarbeten på byggnader	300 000
8. Delprogram 5.16. Vissa tekniska försörjningsanordningar	100 000
	1 700 000
Summa	75 150 000

Motiveringar lämnas under anslagen till iståndsättning av befästningar och kaserner i prop. 1972:75 (anslagen B 3, C 3, D 3, E 8 och F 24).

d) Under delposten Skatter beräknas för nästa budgetår ett oförändrat medelsbehov av 1 milj. kr.

e) Förvaltningen beräknar medelsbehovet för nästa budgetår under delposten Underhåll av enskilda vägar till 700 000 kr., eller 50 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Från delposten bestrids även kostnader för snöröjning och plogning av enskilda vägar.

Departementschefen

Av det föreslagna beloppet för iståndsättning av byggnader m. m. avser 33,5 milj. kr. kasernrenoveringar. För att kunna fortsätta kasernrenoveringarna i hög takt beräknar jag ett oförändrat belopp av 35 milj. kr. för detta ändamål. Beloppet avses fördelas med 25 milj. kr. till arméförband, 6 milj. kr. till marinförband och 4 milj. kr. till flygvapenförband. För iståndsättning i övrigt beräknar jag sammanlagt 38,8 milj. kr., varav för arméförband 16,8 milj. kr., för marinförband 4 milj. kr., för flygvapenförband 13,5 milj. kr., för central och högre regional ledning 2,8 milj. kr. samt för gemensamma myndigheter och funktioner 1,7 milj. kr. Med hänvisning till sammanställningen förordar jag att under kasernbyggnaders delfond till reparations- och underhållskostnader beräknas 142 385 000 kr.

A 2. Reparations- och underhållskostnader m. m.: Befästningars delfond

	1970/71	Utgift	59 542 186	1971/72		Beräknad ändring 1972/73	
				1971/72	Fortifika- tionsförvalt- ningen	Departe- mentsche- fen	
1971/72		Anvisat	58 910 000				
1972/73		Förslag	62 945 000				
a) Löpande reparation och underhåll av befästningar m. m.	33 070 000			+ 4 445 000		+ 4 445 000	
b) Iståndsättning av befästningar m. m.	11 000 000			- 800 000		-1 300 000	
c) Underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter m. m.	50 000			+ 50 000		+ 50 000	
d) Skatter	100 000			± 0		± 0	
e) Underhåll av enskilda vägar	850 000			+ 300 000		+ 300 000	
f) Underhåll av flygfält m. m.	11 840 000			+ 1 040 000		+ 1 040 000	
g) Underhåll av reservvägbaser	500 000			- 500 000		- 500 000	
h) Iståndsättning av flygfält	1 500 000			± 0		± 0	
Summa	58 910 000			+ 4 535 000		+ 4 035 000	

Fortifikationsförvaltningen

a) Medelsbehovet för löpande reparation och underhåll av befästningar m. m. beräknas enligt följande. Det per den 30 juni 1971 bokförda byggnadsvärdet var 2 411 465 628 kr. Från detta byggnadsvärde skall dras utbetalningar för ännu inte färdigställda anläggningar, 13 589 344 kr. Återstoden, 2 397 876 284 kr., omräknat till 1946 års byggnadskostnadsnivå 1 531 188 400 kr., är det byggnadsvärde som skall användas vid beräkningen av underhållsmedel.

Enligt i det föregående angivna grunder utgör medelsbehovet under delposten (2,45 % x 1 531 188 400) avrundat 37 515 000 kr.

b) För iståndsättning av befästningar m. m. beräknar förvaltningen i enlighet med de programansvarigas anslagsframställningar för anslagen Arméförband: Iståndsättning av befästningar och kaserner, Marinförband: Iståndsättning av befästningar och kaserner, Flygvapenförband: Iståndsättning av befästningar och kaserner, samt Central och högre regional ledning: Iståndsättning av befästningar och kaserner medelsbehovet för nästa budgetår till 10,2 milj. kr. eller 800 000 kr. mindre än för innevarande budgetår. Det föreslagna beloppet avses för följande ändamål.

Huvudprogram 1

1. Mindre iståndsättningsarbeten på befästningar m. m. 200 000

Huvudprogram 2

1. Ombyggnad av stabsplats (totalkostnad 2,9 milj. kr.) 1 000 000
 2. Ombyggnad av radiostationer (totalkostnad 1 603 000 kr.) 1 100 000
 3. Ombyggnad av drivmedelsförråd (totalkostnad 765 000 kr.) 65 000

4. Mindre iståndsättningsarbeten på befästningar m. m.	834 000
5. Merkostnader för av Kungl. Maj:t tidigare beslutade objekt	1 000
	3 000 000

Huvudprogram 3

1. Mindre iståndsättningsarbeten på befästningar m. m.	1 500 000
--	------------------

Huvudprogram 4

1. Ombyggnad av drivmedelsförråd	500 000
2. Ombyggnad av stabsplats (totalkostnad 4 milj. kr.)	2 000 000
3. Ombyggnad av stabsplats (totalkostnad 900 000 kr.)	300 000
4. Ombyggnad av stabsplats (totalkostnad 2 220 000 kr.)	100 000
5. Ombyggnad av militärområdesförråd för tygmateriel (totalkostnad 1 milj. kr.)	100 000
6. Ombyggnad av signalanläggning (totalkostnad 1,9 milj. kr.)	1 000 000
7. Mindre iståndsättningsarbeten på befästningar m. m.	1 500 000
	5 500 000
Summa	10 200 000

Motiveringar lämnas under anslagen till iståndsättning av befästningar och kaserner i prop. 1972:75 (anslagen B 3, C 3, D 3 och E 8).

c) För underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter m. m. beräknar förvaltningen medelsbehovet för nästa budgetår till 100 000 kr. eller 50 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

d) För skatter beräknas medelsbehovet för nästa budgetår till oförändrat 100 000 kr.

e) För underhåll av enskilda vägar räknar förvaltningen med ett medelsbehov av 1 150 000 kr. eller 300 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

f) Förvaltningen beräknar medelsbehovet för underhåll av flygfält m. m. enligt följande.

Det per den 30 juni 1971 bokförda anläggningsvärdet var 600 878 083 kr. Från detta värde skall dras dels anläggningsvärdena, sammanlagt 35 900 178 kr., för vissa flygfält m. m. som f. n. inte används och inte heller underhålls (jfr prop. 1960:1 bil. 22 s. 15), dels anläggningsvärdena för färdigställda reservvägbaser, 11 265 205 kr., för vilka underhållsmedel beräknas under en särskild delpost, dels utbetalningar för ännu inte färdigställda byggnadsobjekt, 10,8 milj. kr. Återstoden, 542 912 700 kr. eller omräknat till 1946 års byggnadskostnadsnivå 315 482 173 kr., är det anläggningsvärde som skall användas vid beräkningen av underhållsmedel. Förvaltningen beräknar enligt i det föregående angivna grunder medelsbehovet till $(3,655\% \times 315\,482\,173)$ avrundat 11 530 000 kr.

För underhåll av tekniskt komplicerad flygfältmateriel (jfr prop. 1966:32 s. 20) bör beloppet räknas upp med 1,1 milj. kr. För anskaffning av ett isupplösande medel, som används för att hålla flottiljernas rullbanor i möjligaste mån snö- och isfria, behövs därutöver 250 000 kr.

Förvaltningen beräknar alltså medelsbehovet för nästa budgetår under delposten till $(11\,530\,000 + 1\,100\,000 + 250\,000)$ 12 880 000 kr. eller 1 040 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

g) Förvaltningen beräknar inte något medelsbehov för nästa budgetår för underhåll av reservvägbaser. Reservvägbaserna är avsedda att komplettera flygvapnets huvudbaser. Förvaltningen bygger dem i samarbete med statens vägverk. För ändamålet lämpade vägsträckor förbättras, hinder tas bort och uppställningsplatser för flygplan anordnas. Enligt avtal svarar vederbörande vägförvaltning på platsen för underhållet av baserna i minst 30 år. Som ersättning härför skall förvaltningen erlagga ett engångsbelopp per bas, som beräknas för varje särskilt fall.

h) För iståndsättning av flygfält beräknar förvaltningen för nästa budgetår ett oförändrat medelsbehov av 1,5 milj. kr. Medlen avses för iståndsättning av rullbanan på ett flygfält. Motivering lämnas under anslaget Flygvapenförband: Iståndsättning av befästningar och kaserner i prop. 1972:75.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen förordar jag att under befästningars delfond till reparations- och underhållskostnader m. m. beräknas 62 945 000 kr. För iståndsättning av befästningar m. m. beräknar jag härvid för huvudprogrammet Arméförband 200 000 kr., för huvudprogrammet Marinförband 3 milj. kr., för huvudprogrammet Flygvapenförband 1 milj. kr. samt för huvudprogrammet Central och högre regional ledning 5,5 milj. kr.

A 3. Reparations- och underhållskostnader m. m.: Försvarets forskningsanstalts delfond.

1970/71	Utgift	1 396 193
1971/72	Anvisat	1 233 000
1972/73	Förslag	1 440 000

	1971/72	Beräknad ändring 1972/73	
		Byggnadsstyrelsen	Departementschefen
a) Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.	1 033 000	+ 207 000	+ 207 000
b) Iståndsättningsarbeten m. m.	200 000	± 0	± 0
Summa	1 233 000	+ 207 000	+ 207 000

Byggnadsstyrelsen

a) Det per den 30 juni 1971 bokförda byggnadsvärdet var 81 196 442 kr. Detta värde fördelar sig på äldre byggnader och nyare byggnader enligt följande sammanställning.

	Äldre byggnader	Nyare byggnader
I huvudboken redovisat byggnadsvärde (81 196 442 kr.)	4 049 150	77 147 292
Avgår:		
a) Utbetalningar för ännu inte färdig- ställda byggnadsobjekt	—	748 613
Byggnadsvärde att användas vid procen- tuell beräkning av underhållsmedel	4 049 150	76 398 679

Den procentberäknade delen av delposten har beräknats till 1 240 000 kr. enligt följande sammanställning.

	Byggnadsvärde reducerat till 1935 års pris- nivå	Indexkorrigera- d underhålls- procent	Reparationsmedel
Äldre byggnader	4 049 150	7,95	321 907
Nyare byggnader över 9 år	14 408 711	5,30	763 662
Nyare byggnader under 9 år	5 852 760	2,65	155 098
			1 240 000

b) För istandsättningsarbeten m. m. beräknar styrelsen medelsbehovet för nästa budgetår till 200 000 kr. Beloppet avses att tillsammans med tidigare anvisade men ännu inte disponerade medel användas för ombyggnad av äldre laboratorier m. m., där kostnaderna för varje särskilt objekt inte beräknas överstiga 300 000 kr., samt för ändrings- och inredningsarbeten föranledda av forskningsförsök.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen förordar jag att under försvarsrets forskningsanstalts delfond till reparations- och underhållskostnader m. m. beräknas 1 440 000 kr.

B 1. Avsättning till värdeminskningskonto: Kasernbyggnaders delfond

1970/71	Utgift	14 326 453
1971/72	Anvisat	16 200 000
1972/73	Förslag	18 000 000

Fortifikationsförvaltningen

För nästa budgetår beräknas medelsbehovet till 18 milj. kr.

Departementschefen

Jag förordar i enlighet med fortifikationsförvaltningens förslag att till

avsättning till värdeminskningsskonto under kasernbyggnaders delfond beräknas 18 milj. kr.

B 2. Avsättning till värdeminskningsskonto: Befästningars delfond

1970/71	Utgift	7 998 987
1971/72	Anvisat	7 955 000
1972/73	Förslag	7 800 000

Fortifikationsförvaltningen

För nästa budgetår beräknas medelsbehovet till 7,8 milj. kr.

Departementschefen

Jag förordar i enlighet med fortifikationsförvaltningens förslag att till avsättning till värdeminskningsskonto under befästningars delfond beräknas 7,8 milj. kr.

B 3. Avsättning till värdeminskningsskonto: Försvarets forskningsanstalts delfond

1970/71	Utgift	909 766
1971/72	Anvisat	960 000
1972/73	Förslag	982 000

Byggnadsstyrelsen

För nästa budgetår beräknas medelsbehovet till 946 000 kr.

Departementschefen

I enlighet med förslag av riksrevisionsverket förordar jag att till avsättning till värdeminskningsskonto under försvarets forskningsanstalts delfond beräknas 982 000 kr.

C 1. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden: Kasernbyggnaders delfond

1970/71	Utgift	25 572 667
1971/72	Anvisat	28 000 000
1972/73	Förslag	28 900 000

Fortifikationsförvaltningen

Medelsbehovet under denna post för nästa budgetår beräknas till 28,9 milj. kr. eller 900 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Av det

föreslagna beloppet avses 22 milj. kr. för hyresutgifter, 1,1 milj. kr. för arrendeutgifter och 5,8 milj. kr. för att bestrida utgifter i samband med förhyrningar.

Departementschefen

Jag förordar i enlighet med fortifikationsförvaltningens förslag att till hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden under kasernbyggnaders delfond beräknas 28,9 milj. kr.

C 2. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden: Befästningars delfond

1970/71	Utgift	5 551 639
1971/72	Anvisat	5 000 000
1972/73	Förslag	5 600 000

Fortifikationsförvaltningen

Medelsbehovet under denna post för nästa budgetår beräknas till 5,6 milj. kr. eller 600 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Av det föreslagna beloppet avses 3 950 000 kr. för förhyrningar av drivmedelsanläggningar, 350 000 kr. för andra hyresavgifter, 900 000 kr. för arrenderingar och 400 000 kr. för att bestrida utgifter i samband med förhyrningar.

Departementschefen

Jag förordar i enlighet med fortifikationsförvaltningens förslag att till hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden under befästningars delfond beräknas 5,6 milj. kr.

C 3. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden: Försvarets forskningsanstalts delfond

1970/71	Utgift	434 161
1971/72	Anvisat	472 000
1972/73	Förslag	382 000

Byggnadsstyrelsen

För nästa budgetår beräknas de sammanlagda hyreskostnaderna till 382 000 kr.

Departementschefen

Jag förordar i enlighet med byggnadsstyrelsens förslag att till hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade

markområden under försvarets forskningsanstalts delfond beräknas 382 000 kr.

1. Överskott att tillföras riksstatens driftbudget: Kasernbyggnaders delfond

1970/71	Utgift	75 295 901
1971/72	Anvisat	77 755 000
1972/73	Förslag	80 800 000

Fortifikationsförvaltningen

För att få balans i staten bör 80,8 milj. kr. tas upp under denna post för nästa budgetår.

Departementschefen

Jag förordar i enlighet med fortifikationsförvaltningens förslag att till överskott att tillföras riksstatens driftbudget under kasernbyggnaders delfond beräknas 80,8 milj. kr.

2. Överskott att tillföras riksstatens driftbudget: Befästningars delfond

1970/71	Utgift	14 714 222
1971/72	Anvisat	14 310 000
1972/73	Förslag	13 606 000

Fortifikationsförvaltningen

För att få balans i staten bör 13 606 000 kr. tas upp under denna post för nästa budgetår.

Departementschefen

Jag förordar i enlighet med fortifikationsförvaltningens förslag att till överskott att tillföras riksstatens driftbudget under befästningars delfond beräknas 13 606 000 kr.

3. Överskott att tillföras riksstatens driftbudget: Försvarets forskningsanstalts delfond

1970/71	Utgift	2 470 969
1971/72	Anvisat	2 477 000
1972/73	Förslag	7 082 000

Byggnadsstyrelsen

För att få balans i staten bör 7 082 000 kr. tas upp under denna post för nästa budgetår.

Departementschefen

Jag förordar i enlighet med byggnadsstyrelsens förslag att till överskott att tillföras riksstatens driftbudget under försvarets forskningsanstalts delfond beräknas 7 082 000 kr.

Inkomster**A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler**

Under denna rubrik redovisar fortifikationsförvaltningen de belopp som tillförs kasernbyggnaders och befästningars delfonder dels i form av kostnader för av myndigheterna disponerade lokaler, anläggningar och markområden, dels i form av anslag för iståndsättning av befästningar och kaserner. Vidare redovisar byggnadsstyrelsen under rubriken det belopp som tillförs försvarets forskningsanstalts delfond.

Lokalkostnader

Fortifikationsförvaltningen och byggnadsstyrelsen beräknar inkomsterna för lokalkostnader till sammanlagt 256 003 000 kr. Av detta belopp skall 169 985 000 kr. tillföras kasernbyggnaders delfond, 76 801 000 kr. befästningars delfond och 9 217 000 kr. försvarets forskningsanstalts delfond. Behovet av medel för lokalkostnader har tagits upp av de nyttjande myndigheterna i deras anslagsframställningar.

Iståndsättningsanslag

Fortifikationsförvaltningens förslag rörande de beräknade utgifterna på delposterna Iståndsättning av byggnader m. m., Iståndsättning av befästningar m. m. och Iståndsättning av flygfält i vad avser kasernbyggnaders och befästningars delfonder har redovisats i det föregående. Täckning för dessa utgifter ingår inte i de lokalkostnader som förvaltningen har bestämt. I stället skall utgifterna på dessa delposter balanseras mot inkomster som härrör sig från de särskilda driftbudgetanslagen till iståndsättning av befästningar och kaserner. Dessa anslag skall i sin helhet

tillföras inkomstsidan i försvarets fastighetsfond. Beloppen framgår av följande sammanställning.

Anslag	I anslagsframställningarna föreslaget belopp för 1972/73	Härav skall följande belopp tillföras	
		Kasernbyggnaders delfond	Befästningars delfond
B 3. Arméförband: Istandsättning av befästningar och kaserner	42 600 000	42 400 000	200 000
C 3. Marinförband: Istandsättning av befästningar och kaserner	13 000 000	10 000 000	3 000 000
D 3. Flygvapenförband: Istandsättning av befästningar och kaserner	21 250 000	18 250 000	3 000 000
E 8. Central och högre regional ledning: Istandsättning av befästningar och kaserner	8 300 000	2 800 000	5 500 000
F 24. Gemensamma myndigheter m. m.: Istandsättning av befästningar och kaserner	1 700 000	1 700 000	—
Summa	86 850 000	75 150 000	11 700 000

Vad gäller försvarets forskningsanstalts delfond har byggnadsstyrelsen tidigare redovisat de beräknade utgifterna på en särskild delpost för istandsättningsarbeten m. m. Täckning för dessa utgifter ingår nu i de lokalkostnader för forskningsanstalten som styrelsen har beräknat.

Fortifikationsförvaltningen och byggnadsstyrelsen tar alltså under posten Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler sammanlagt upp (256 003 000 + 86 850 000) 342 853 000 kr., varav 245 135 000 kr. under kasernbyggnaders delfond, 88 501 000 kr. under befästningars delfond och 9 217 000 kr. under försvarets forskningsanstalts delfond.

Jag godtar fortifikationsförvaltningens och byggnadsstyrelsens beräkningar av inkomsterna till den del de utgör hyror för byggnader, anläggningar och markområden som det militära försvaret disponerar, eller sålunda 256 003 000 kr. De inkomster som härrör sig från de särskilda driftbudgetanslagen för istandsättning av befästningar och kaserner beräknar jag till 85 000 000 kr., varav 73 800 000 kr. under kasernbyggnaders delfond och 11 200 000 kr. under befästningars delfond. Jag förordar alltså att till ersättning för till statsmyndigheter upplåtta lokaler beräknas (256 003 000 + 85 000 000) 341 003 000 kr.

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden

Inkomsterna för nästa budgetår under denna post beräknar jag liksom fortifikationsförvaltningen till 8 025 000 kr. Detta innebär en ökning med 200 000 kr. i förhållande till innevarande budgetår. Av de beräknade inkomsterna hänför sig 7,6 milj. kr. till kasernbyggnaders och 425 000 kr. till befästningars delfond.

C. Inkomster av övnings- och skjutfält

I likhet med fortifikationsförvaltningen beräknar jag inkomsterna av övnings- och skjutfält till 5,6 milj. kr. eller 300 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Av de beräknade inkomsterna hänför sig 5,3 milj. kr. till kasernbyggnaders och 300 000 kr. till befästningars delfond.

D. Diverse inkomster

Fortifikationsförvaltningen och byggnadsstyrelsen har beräknat inkomsterna under denna titel till 13,4 milj. kr. för kasernbyggnaders delfond, 1 225 000 kr. för befästningars delfond och 633 000 kr. för försvarets forskningsanstalts delfond. Jag har inte något att erinra mot myndigheternas förslag. Under kasernbyggnaders delfond har därvid tagits upp även de ränteinkomster som kan beräknas uppkomma med anledning av försäljningen av vissa delar av Järvafältet. Dessa ränteinkomster har beräknats till 13 milj. kr.

Hemställan

Under återopande av vad jag sålunda har anfört hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att godkänna förslaget till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1972/73.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

Försvarets fastighetsfonds inkomster och utgifter enligt staten för budget-
året 1971/72 samt enligt förslaget till stat för budgetåret 1972/73

Inkomster	1971/72 Kr.	1972/73 Kr.
<i>A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond	234 469 000	243 785 000
2. Befästningars delfond	84 250 000	88 001 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	5 142 000	9 217 000
	323 861 000	341 003 000
<i>B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtta lokaler och markområden:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond	7 400 000	7 600 000
2. Befästningars delfond	425 000	425 000
	7 825 000	8 025 000
<i>C. Inkomster av övnings- och skjutfält:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond	5 000 000	5 300 000
2. Befästningars delfond	300 000	300 000
	5 300 000	5 600 000
<i>D. Diverse inkomster:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond	14 300 000	13 400 000
2. Befästningars delfond	1 200 000	1 225 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	—	633 000
	15 500 000	15 258 000
	352 486 000	369 886 000
Utgifter		
<i>A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond	139 214 000	142 385 000
2. Befästningars delfond	58 910 000	62 945 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	1 233 000	1 440 000
	199 357 000	206 770 000
<i>B. Avsättning till värdeminskningsskonto:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis	16 200 000	18 000 000
2. Befästningars delfond, förslagsvis	7 955 000	7 800 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond, förslagsvis	960 000	982 000
	25 115 000	26 782 000
<i>C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis	28 000 000	28 900 000
2. Befästningars delfond, förslagsvis	5 000 000	5 600 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond, förslagsvis	472 000	382 000
	33 472 000	34 882 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Kasernbyggnaders delfond	77 755 000	80 800 000
2. Befästningars delfond	14 310 000	13 606 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	2 477 000	7 082 000
	94 542 000	101 488 000
	352 486 000	369 886 000